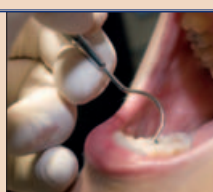

Opinie

Specjalista Lorne Lavine
o marketingu szeptanym

► Strona 6

Praktyka

Diagnostyka i leczenie
nadwrażliwości zębiny

► Strona 9

Praktyka

Wczesna diagnostyka
chorób nowotworowych

► Strona 12

Postępowanie w związku z zakażeniami wirusem A (H1N1) – zalecenia Ministerstwa Zdrowia

Marzena Bojarczuk, Dental Tribune Polska

W związku ze zwiększającą się liczbą zachorowań na zakażenia górnych dróg oddechowych, w tym na grype A (H1N1), polskie Ministerstwo Zdrowia wydało zalecenia dotyczące postępowania w takich przypadkach.

W zaleceniach rekomendowanych przez Ministra Zdrowia Ewę Kopacz i Krajowego Konsultanta w dziedzinie chorób zakaźnych dr. Andrzeja Horbana zawarto informacje nt. objawów zakażeń wirusem grypy, zalecenia dotyczące diagnostyki i leczenia antywirusowego.

Objawy

W większości przypadków choroba przebiega łagodnie i zastosowanie podstawowych leków obniżających gorączkę i zmniejszających dolegliwości ze strony układu mięśniowego jest wystarczające. Nie zaleca się stosowania kwasu acetylosalicylowego. Nieskomplikowane przypadki grypy mogą być diagnozowane na podstawie objawów klinicznych. Następujące objawy sugerują cięższy przebieg choroby:

- wysoka gorączka trwająca dłużej niż 3 dni,
- spłycenie oddechu lub uczucie duszności,
- obecność krwi w płwocinie,
- obniżenie ciśnienia krwi,
- znaczne osłabienie, zawroty głowy,
- odwodnienie, które może prowadzić do skąpomoczu i zapaści.

Diagnostyka

Dostępne paskowe testy przesiewowe charakteryzują się bardzo niską swoistością (10–70% z zależności od producenta), dlatego ich wyniki nie są w pełni miarodajne i należy je traktować z nieufnością. Osoby z cięższym przebiegiem infekcji grypopodobnej trzeba poddać diagnostyce genetycznej, a leczenie wdrożyć, nie czekając na wyniki testów.

Leczenia antywirusowe

Leczenie antywirusowe jest zalecane:

- osobom o zwiększonym ryzyku ciężkiego przebiegu choroby (np. kobiety w ciąży, noworodki i dzieci do 2 r.ż. oraz pacjenci z przewlekłymi chorobami, w tym chorobami płuc, a także chorzy poddawani przewlekłej sterydoterapii) – należy stosować leczenie antywirusowe bezzwłocznie w przypadku umiarkowanego przebiegu choroby;
- osobom, u których stwierdza się ciężki lub pogarszający się przebieg choroby.

Kobietom w ciąży zaleca się jak najszybciej kurację lekami antywirusowymi, niezależnie od przebiegu choroby (leki trzeba bardzo ostrożnie podawać do 3. miesiąca ciąży). Należy również leczyć lekami antywirusowymi niemowlęta i dzieci do 2 r.ż., zwłaszcza gdy mają inne choroby, a objawy grypowe narastają. Osoby z podejrzeniem zapalenia płuc powinny

być niezwłocznie leczone antybiotykami i lekami antywirusowymi. Leczenie antywirusowe nie jest zalecane osobom, które mają niepowikłany lub łagodny przebieg i nie są w żadnej z wymienionych grup ryzyka. [1]

Na podst. informacji MZ

AMADAR

www.amadar.pl

KAVO

www.kavo.pl

AD

Przedawkowanie cynku zagraża zdrowiu!

Amerykańskie stowarzyszenie Consumer Healthcare Products Association opublikowało ostrzeżenie dotyczące stosowania kremów pod protezy zawierających cynk. Zdaniem tej

organizacji nadmierna ekspozycja na cynk zawarty w tych kremach może powodować niewyjaśnione uczucie osłabienia, utratę czucia i inne objawy ze strony układu nerwowego. [1]

Nie tylko kwasy szkodzą zębom

Nowe badanie przeprowadzone w Sahlgrenska Academy w Szwecji wykazało, że substancje o wysokich wartościach pH uszkadzają szkliwo w sposób, który zwykle wiązano wyłącznie z erozją wywołaną przez kwasy.

Badacze poddawali usunięte zęby działaniu kilku substancji o odczynie zasadowym, np. domowych preparatów odtłuszczających. Stwierdzili, że pod ich wpływem dochodzi do

szybkiego rozpuszczania substancji organicznych na powierzchni zębów. Oznacza to, że uszkodzeniu ulegają także organiczne składniki szkliwa, które staje się bardziej porowate. Zasadowe preparaty odtłuszczające stosowane są głównie w przemyśle spożywczym, m.in. do czyszczenia profesjonalnych kuchni. Są jednak także powszechnie wykorzystywane w branży samochodowej oraz do usuwania farby ze ścian i z innych powierzchni. [1]

CZY MOŻNA BYĆ JESZCZE BARDZIEJ PRECYZYJNYM W DOZOWANIU ZNIECZULEŃ MIEJSCOWYCH?

The Wand / STA™ - Dynamiczny Pomiar Ciśnienia podawania środka znieczulającego (DPS - Dynamic Pressure Sensing) daje Ci jeszcze większe możliwości zabiegowe.

Opatentowany system, który daje Ci pełną kontrolę podawanej dawki środka znieczulającego.

Oszczędzisz czas i będziesz w stanie zaplanować leczenie wielu pojedynczych zębów na jednej wizycie. Możesz zyskać nawet 24 dni robocze wolnego czasu w ciągu roku. Twój pacjent nie będzie się już bał „chodzenia do dentysty”. Spadnie liczba odwoływanych bez powodu wizyt.

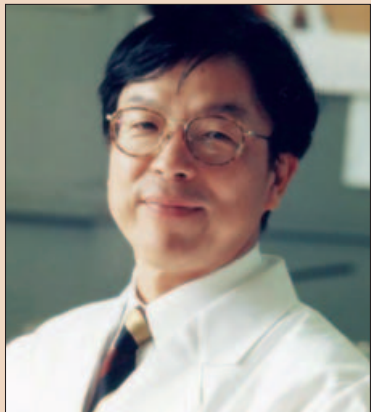
Dostępnych jest kilkanaście różnych technik znieczulania. Teraz, dzięki specjalnej funkcji i systemowi nawigacji urządzenie The Wand / STA™ umożliwi jeszcze pełniejsze wykorzystanie znieczuleń śródwędziadłowych.

Zobacz na stronie 2
w dodatku Endo Tribune

Urządzenie The Wand™ od 1 PLN + VAT 22%

fmdental®
FM PRODUKTY DLA STOMATOLOGII

Wywiad z dr. Minoru Ueda z Japonii

Dr Minoru Ueda

Inżynieria tkankowa stanowi stosunkowo nową technikę stosowaną w medycynie regeneracyjnej. W jaki sposób znalazła zastosowanie w stomatologii?

Podstawowe zasady i strategie regeneracji tkanek mają charakter uniwersalny. Aby zregenerować dowolną tkankę, potrzebujemy komórek macierzystych, czynników wzrostu i matrycy. W dziedzinie stomatologii poczyniliśmy znaczny postęp w kwestii materiałów, co daje nam przewagę nad innymi obszarami medycyny. Zaczęliśmy od opracowania materiałów wysokiej jakości, a następnie poszerzyliśmy działania o stosowanie komórek macierzystych.

Dla dentystów najważniejszą tkanką jest kość. Opracowujemy techniki inżynierii tkanki kostnej i wprowadzamy je do użytku klinicznego w dziedzinie implantologii. Drugim obszarem naszych zainteresowań jest nauka o komórkach macierzystych. Tkanki jamy ustnej zawierają cenne komórki macierzyste, które mogą być wykorzystywane w terapii chorób układułowych, np. udaru mózgu lub zawału serca. Miazga zębów stanowi jedno z najważniejszych źródeł komórek w obrębie jamy ustnej.

Jakie choroby jamy ustnej będą jako pierwsze mogły być leczone technikami inżynierii tkankowej?

Zanik kości wyrostka zębo-
dołowego i ciężkie zapalenie przy-
zębia.

Czy możliwa jest rekonstrukcja ubytków tkanek złożonych z komórek różnego rodzaju?

Tak. Udało nam się zrekonstruować strukturę tkanek ludzkiego przyzębia, na które składają się cement, kość i więzadło ożębnej.

Na świecie obowiązują różne regulacje prawne dotyczące badań z wykorzystaniem komórek macierzystych. Jak wygląda w tym zakresie sytuacja w Japonii, czym różni się od innych części świata i jaki ma wpływ na wspomniane badania?

Możemy prowadzić badania podstawowe przy użyciu komórek zwierzęcych i ludzkich komórek macierzystych. Jednak badania z wykorzystaniem embrionalnych komórek macierzystych (embryonic stem cells – ES) oraz indukowanych pluripotencjalnych komórek macierzystych (induced pluripotent stem cells – iPS) mogą być prowadzone jedynie pod kontrolą komisji bioetycznych poszczególnych uniwersytetów. Aby móc stosować ES lub iPS, potrzebujemy specjalnej zgody naszego uniwersytetu i zgody rządu. Badania kliniczne prowadzone w oparciu o badania podstawowe także wymagają zgody uczelni i rządu.

W porównaniu z innymi krajami, u nas bardzo trudno jest uzyskać taką zgodę. Dlatego w Japonii łatwo jest prowadzić badania podstawowe, a bardzo trudno podjąć badania kliniczne.

Obecnie w dziedzinie stomatologii kosmetycznej trwa debata dotycząca tego, czy lekarze dentyści powinni być uprawnieni do podawania pacjentom komórek osteogennych ze wskazań innych niż stomatologiczne. Jaka jest Pana opinia na ten temat?

Lekarze dentyści nie powinni mieć możliwości samodzielnego podawania jakichkolwiek komórek ze wskazań innych niż stomatologiczne. Jednak dentyści mogą wprowadzać komórki macierzyste w obrębie jamy ustnej i w okolicy szczękowo-twarzowej ze wskazań kosmetycznych, szczególnie w obszarze twarzy, ponieważ problemy kosmetyczne, np. zmarszczki nie są

stanem chorobowym. Struktura powierzchni wszczepu jest bardzo ważna, ale nie jest to główny czynnik wpływający na pobudzenie żywych komórek wokół implantu.

Jaki będzie wpływ inżynierii tkankowej na pracę gabinetów stomatologicznych w ciągu najbliższych 20-25 lat?

Inżynieria tkankowa może doprowadzić do opracowania nowych metod leczenia chorób, które dotąd były nieuleczalne, np. ciężkiego zapalenia przyzębia lub zaniku wyrostka zębodołowego. Ponadto w gabinetach stomatologicznych będą powszechnie prowadzone zabiegi kosmetyczne w obrębie jamy ustnej i w okolicy szczękowo-twarzowej z wykorzystaniem metod inżynierii tkankowej. **DT**

Wywiad opublikowano za zgodą FDI World Dental Federation.

Stephen Challacombe, Wielka Brytania

W obrębie jamy ustnej może występować ponad 40 różnych rodzajów nadżerek i owrzodzeń. Jeśli nadżerki mają charakter nawracający, ich pochodzenie jest zazwyczaj miejscowe – stan ten określa się mianem aft przewlekłe nawracających (recurrent aphthous stomatitis – RAS). Owrzodzenia związane z obecnością chorób układowych zwykle utrzymują się przewlekłe (właściwie są obecne przez cały czas) i najczęściej występują u osób w średnim i starszym wieku, choć nie jest to regułą.

będących objawem chorób układu-
dowych.

W wywiadzie medycznym często udaje się ustalić, że zmiany występują także w innych miejscach. Zdarza się jednak, że nadżerki w obrębie jamy ustnej stanowią pierwszy objaw choroby systemowej. Dotyczy to szczególnie chorób przewodu pokarmowego. Obecność innych objawów, takich jak np. wygłodzony język, może świadczyć o niedoborach hematologicznych. Pierwszą decyzją, jaką należy podjąć jest stwierdzenie, czy istnieje konieczność leczenia i czy należy skierować pacjenta na konsultację do specjalisty. Lekarz musi podjąć tę decyzję w zależności od stopnia nasilenia zmian. Ogólna zasada mówi, że jeśli istnieje podejrzenie, że nadżerki stanowią odzwierciedlenie choroby systemowej, należy skierować pacjenta do specjalisty w celu dalszego badania. Większość przypadków RAS można leczyć w gabinecie lekarza ogólnego. Dobrym rozwiązaniem dla lekarza dentyisty jest podjęcie próby terapii i skierowanie do specjalisty dopiero w sytuacji, kiedy to leczenie nie jest skuteczne (po 5-7 dniach).

Każdy gabinet stomatologiczny powinien korzystać z regularnych konsultacji w klinice. Lekarz prowadzący konsultacje musi mieć możliwość przeprowadzenia

Jednorazowe epizody nadżerek, które nie utrzymują się długo ani nie nawracają mają zwykle pochodzenie wirusowe. Jedno utrzymujące się owrzodzenie należy traktować jako objaw nowotworu złośliwego do czasu wykluczenia tego podejrzenia. W przypadku obecności nadżerek lub owrzodzeń w jamie ustnej diagnozę stawia się na podstawie łącznej analizy wywiadu medycznego, obrazu klinicznego oraz wyników badań dodatkowych.

W praktyce ogólnej podstawowe pytanie dotyczy utrzymywania się lub nawracania owrzodzenia czy nadżerki, momentu wystąpienia pierwszej zmiany oraz liczby, wielkości i położenia nadżerek. Odpowiedź na te proste pytania może ułatwić odróżnienie nadżerek świadczących o miejscowych zmianach w jamie ustnej od zmian

O wydawcy		
Wydawca : dti Dental Tribune International	Zespół redakcyjny: Konsultacja naukowa: Prof. zw. dr hab. med. Leszek Kryst Redaktor naczelna: Magdalena Wojtkiewicz-Stępień m.wojtkiewicz@d-t.pl Tłumacze: Ewa Alekszińska Marcin Aleksziński Ewa Ganowicz	Redakcja i korekta tekstów: Marzena Bojarczuk Marketing i reklama: Grzegorz Rosiak, g.rosiak@d-t.pl Tel.: (22) 433 63 62 Informacje w sprawie prenumeraty: Dental Tribune Polska Sp. z o.o., info@d-t.pl Tel.: (22) 433 63 62 Nakład: 10.000 egz.
Wydawca i redakcja nie ponoszą odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Publikacja ta jest przeznaczona dla osób uprawnionych do wystawiania recept oraz osób prowadzących obrót produktami leczniczymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 126, poz. 1381, z późn. zmianami i rozporządzeniami). Redakcja Dental Tribune dokłada wszelkich starań, aby publikować artykuły kliniczne oraz informacje od producentów jak najrzetelniej. Nie możemy odpowiadać za informacje, podawane przez producentów. Wydawca nie odpowiada również za nazwy produktów oraz informacje o nich, podawane przez ogłoszeniodawców. Opinie przedstawiane przez autorów nie są stanowiskiem redakcji Dental Tribune.		
DENTAL TRIBUNE The World's Dental Newspaper Dental Tribune makes every effort to report clinical information and manufacturer's product news accurately, but cannot assume responsibility for the validity of product claims, or for typographical errors. The publishers also do not assume responsibility for product names or claims, or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International.		
Published by Publisher Torsten Oemus Group Editor Daniel Zimmermann d.zimmermann@dental-tribune.com Managing Editor Jeannette Enders j.enders@dental-tribune.com Product Manager Bernhard Moldenhauer b.moldenhauer@dental-tribune.com Production Executive Gernot Meyer g.meyer@dental-tribune.com Ad Production Manager Mariusz Mezger m.mezger@dental-tribune.com	President/CEO Peter Witteczek p.witteczek@dental-tribune.com Executive Vice President Finance Dan Wunderlich d.wunderlich@dental-tribune.com License Inquiries Jörg Warschat j.warschat@dental-tribune.com Accounting Manuela Hunger m.hunger@dental-tribune.com Marketing & Sales Services Nadine Parczyk n.parczyk@dental-tribune.com Design Manager Franziska Dachsel f.dachsel@dental-tribune.com	Regional Offices Europe Nadine Parczyk Holbeinstr. 29 04229, Leipzig, Germany Tel.: +49-341-4 84 74-302 Fax: +49-341-4 84 74-173 info@dental-tribune.com www.dti-publishing.com Asia Pacific Tony Lo Room A, 26F, 389 King's Road North Point, Hong Kong Tel.: +852-3113-6177 Fax: +852-3113-6199 The Americas Anna Wlodarczyk 213 West 35 th Street, Suite 801 New York, NY 10001 Tel.: +1-212-244-7181 Fax: +1-212-244-7185
© 2009, Dental Tribune International GmbH. All rights reserved		

W Göteborgu eksperci omawiają przyszłość implantologii

I Sympozjum im. Brånemarka gromadzi w Szwecji ponad 200 lekarzy dentystów

Dr Daniel van Steenberghe przemawia do delegatów podczas Sympozjum im. P-I Brånemarka (DTI/Fot.: Daniel Zimmermann).

Profesor Per-Ingvar Brånemark ze Szwecji wezwał dentystów z całego świata, aby na nowo przyjrzyli się potrzebom pacjentów. Podczas wyjątkowego wywiadu, udzielonego redaktorom *Dental Tribune Asia Pacific* w czasie I Sympozjum im. P-I Brånemarka, jakie odbyło się w Göteborgu powiedział, że pomimo rozwoju w dziedzinie stomatologii odtwórczej i chirurgii

szczękowo-twarzowej, powinniśmy koncentrować się raczej na szukaniu prostych i przystępnych rozwiązań niż na zaspokajaniu komercyjnych zachcianek.

80-letni profesor Brånemark był pierwszym lekarzem, który w 1965 r. zaczął wszczepiać nowoczesne implanty stomatologiczne. Był on także odkrywcą zjawiska osteointegracji, co miało ogromny

wpływ na rehabilitację protetyczną w stomatologii i na inne dziedziny medycyny, np. ortopedię.

Sympozjum im. P-I Brånemarka, organizowane przy wsparciu potentata na rynku produktów stomatologicznych – firmy Nobel Biocare, ma być pierwszym z serii interdyscyplinarnych spotkań, koncentrujących się wokół

Zainteresowanie turystyką medyczną spada i... rośnie

Recesja ekonomiczna spowodowała spowolnienie tempa rozwoju turystyki medycznej i stomatologicznej o ok. 13,6% w 2009 r. w porównaniu do 2007 r.

Mimo to, z nowego raportu opublikowanego w USA przez Deloitte Center for Health Solutions wynika, że ożywienie na

rynku może sprzyjać zwiększeniu w 2010 r. dotychczasowego, 35% tempa rocznego wzrostu tego rodzaju turystyki.

W ciągu ostatnich 2 lat doszło do znacznego spowolnienia turystyki medycznej w związku z faktem, że konsumenci odwlekali wykonywanie planowych zabiegów

medycznych. Jednak – jak wynika z raportu – poprawa sytuacji ekonomicznej i reforma systemu opieki zdrowotnej w USA prawdopodobnie pobudzi ruch na rynku zabiegów planowych. Przewiduje się, że do końca 2009 r. w celu leczenia medycznego i stomatologicznego wyjedzie za granicę 648.000 Amerykanów. [DTI](#)

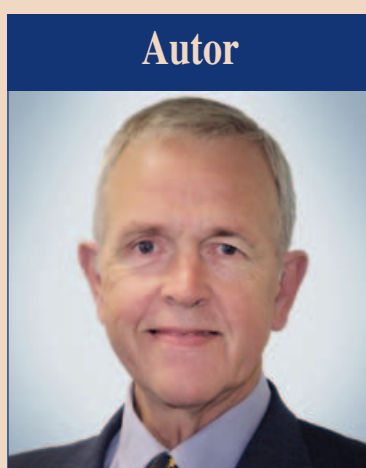
wywiadu medycznego i obejrzenia zmian albo rozmowy z dentystami na temat przypadków zgłaszających się pacjentów, poradnictwa w zakresie leczenia i podjęcia decyzji o konieczności skierowania pacjenta do specjalisty. Jeśli lekarz podejrzewa, że zmiana może mieć charakter nowotworu złośliwego, zawsze najlepszym rozwiązaniem jest skierowanie do specjalisty. Postawienie rozpoznania będzie łatwiejsze w oparciu o badania dodatkowe, np. biopsję, a także takie elementy badania klinicznego, jak badanie palpacyjne zmiany i okolicznych węzłów chłonnych.

Niekiedy konieczny jest pośpiech, ale jednocześnie nie ma możliwości diagnozy na podstawie samego obrazu klinicznego bez uwzględnienia pozostałych czyn-

ników. Mogą się jednak zdarzyć sytuacje, w których skierowanie pacjenta do lekarza specjalisty może być utrudnione. W takim przypadku badanie kliniczne i rozmowa z lekarzem specjalistą mogą ułatwić stworzenie planu leczenia.

Wiele chorób systemowych może dawać objawy na błonie śluzowej jamy ustnej. Często tam właśnie pojawiają się pierwsze objawy tych schorzeń. Dlatego każdy lekarz ogólnie praktykujący powinien umieć rozpoznać zmienioną patologicznie błonę śluzową, a następnie podjąć decyzję, czy stwierdzona zmiana ma charakter miejscowy, czy też może być objawem choroby układowej. Dokładne badanie tkanek miękkich powinno zawsze stanowić jeden z elementów wizyty stomatologicznej. [DTI](#)

Autor

Prof. Stephen Challacombe jest kierownikiem Mucosal Biology and Disease Research Group w Dental Institute (King's College, Londyn, Wielka Brytania). Można skontaktować się z nim, pisząc na adres: stephen.challacombe@kcl.ac.uk.

AD

łatwe, pełno sukcesowe, tanie

bepośrednio od znanego niemieckiego producenta

74 €

22 długości & Ø

VIERKANT

16 długości & Ø

TULPEN-KOPF

- Od 25 lat MIMI® doświadczenie z 95,5% sukcesem w 12 latach
- Champions® zadawalają w każdym wskazaniu...
- ...przy natychmiastowym obciążeniu (można i Cerec®) dzięki krystalicznym mikro gwincie
- Osseointegracja bez długoczasowego oczekiwania dla Champions® zaden problem
- COCI-MIMI Technika: łagodna aplikacja, bez krwawienia, tania
- Ponad 500 Champions® gabinetów/klinik w Niemczech
- Z nową Champions® raczą (15-120 Ncm) kontrolowana siła wkręcania
- Champions daje zadowolenie i sukces pracy lekarzom takim jak TY

...Czaruj i Ty

- ...np wkręcanie do kości węższej niż 2,5 mm dla Champions-Implantu o średnicy 3,5 mm nie stanowi problemu
- ...zrobienie kuści D2 z kości D3/D4 bez dodatkowych instrumentów
- ...bepośredni 2-3 mm sinuslift bez uszkodzenia błony zatoki
- ...gwarantowana stabilność powyżej 40 Ncm

gratis fachowe DVD

Szkolenia, system & protetyka które zachwycają

(R)EVOLUTION

Bezpłatne (3 godzinne) Champions® szkolenie

Dr. Armin Nedjat – LIVE!
Stomatolog, Specjalista Implantolog, Dyplomata ICOI
Wynalazca i MIMI® referent (wszczepił ponad 20.000 implantow!!!)

Informacje techniczne (w języku polskim):

champions@freenet.de
Tel. +49 (0) 151 - 15291539
Fax +49 (0) 611 - 3086181

Informacje, zameldowanie, terminy:

www.champions-implants.pl
www.champions-implants.com
info@champions-implants.pl

Terminy szkoleń praktycznych (lekarz z pacjentem):

Szczecin 04.02-06.02.2010
(warunki zgłoszeń i dokładny przebieg szkolenia otrzymają państwo pod champions@freenet.de)
Tel. +49 (0) 151 - 15291539
Fax +49 (0) 611 - 3086181

Terminy szkoleń bezpłatnych:

Wrocław 02.02.2010 (19:00-22:00)
Warszawa 03.02.2010 (19:00-22:00)
Gdańsk 07.02.2010 (17:00-20:00)
Poznań 08.02.2010 (19:00-22:00)

Proszę podać dokładny adres i nr. telefonu

Nowe badania nie potwierdzają związku rtęci z autyzmem

Naukowcy z University of California Davis orzekli, że poziom rtęci w organizmach dzieci autystycznych jest zbliżony do poziomu obserwowanego u dzieci zdrowych. Sugeruje to, że choroba ta jest prawdopodobnie wywołana przez szereg różnych czynników i nie można żadnemu z nich przypisać kluczowego znaczenia.

Badacze stwierdzili, że poziom rtęci w organizmach dzieci autystycznych w wieku 2-5 lat był niższy niż u zdrowych dzieci. Wynika to z faktu, że dzieci z autyzmem jedzą mniej ryb, które są głównym źródłem rtęci we krwi. Po standaryzacji danych pod względem niższej konsumpcji ryb, stężenie rtęci we krwi dzieci autystycznych było zbliżone do poziomu tego związku u dzieci rozwijających się prawidłowo. Poziom rtęci u dzieci autystycznych mieścił się w krajowych normach.

Wyniki opublikowane w internetowym wydaniu czasopisma *Environmental Health Perspectives* pojawiły się w sytuacji, kiedy istnieje silne lobby zwolenników teorii, że rtęć zawarta w rybach, wypełnieniach stomatologicznych i szczepion-

(DTI/Fot.: Lumena)

kach oraz pochodząca z przemysłowych zanieczyszczeń jest czynnikiem odpowiedzialnym za rozwój autyzmu. Debatą na ten temat stała się szczególnie burzliwa po oświadczeniu amerykańskich Centers for Disease Control and Prevention, zgodnie z którym autyzm występuje częściej niż wcześniej uważano i dotyczy 1 na 91 dzieci, w tym 1 na 58 chłopców.

„Czas porzucić teorię, że ten jeden czynnik wyjaśni, dla-

czego autyzm dotyczy tak wielu dzieci” – powiedziała Irva Hertz-Picciotto, która prowadziła badanie. „Autyzm jest tak złożonym problemem, o bardzo różnym stopniu ciężkości i objawach, że prawdopodobnie okaże się, że jego przyczyny są równie złożone” – czytamy w oświadczeniu.

Autyzmem określa się całe spektrum problemów: od poważnego, głębokiego upośledzenia zdolności komunikacji i opóź-

nienia rozwoju umysłowego po stosunkowo łagodnie przebiegającą chorobę. Na badania nad autyzmem została przeznaczona znaczna część środków z 5 mld dolarów, jakimi prezydent Barack Obama chce wspomóc rozwój badań medycznych i naukowych w USA.

Aktywiści zwrócili uwagę, że badanie przeprowadzone przez University of California nie miało na celu określenia, czy rtęć może powodować autyzm, ponieważ poziom rtęci we krwi mierzono już po rozpoznaniu autyzmu. „Wyników tego badania nie można traktować jako potwierdzenie lub wykluczenie związku pomiędzy ekspozycją na rtęć a powstaniem lub stopniem nasilenia autyzmu” – powiedziała Sallie Bernard, dyrektor wykonawczy grupy wsparcia SafeMinds. Niektórzy rodzice uważają także, że potencjalną przyczynę autyzmu mogą stanowić szczepionki zawierające thimerosal – konserwant na bazie rtęci, chociaż w licznych badaniach i raportach Institute of Medicine nie stwierdzono istnienia takiej zależności.

Badacze z University of California Davis przebadali 452 dzieci,

w tym 249 dzieci autystycznych, 60 dzieci z innymi zaburzeniami rozwojowymi, także z zespołem Downa oraz 143 dzieci bez żadnych zaburzeń. Analizowali też różne źródła rtęci, w tym ryby, aerozole do nosa, produkty do usuwania woskowiny z uszu, szczepionki i wypełnienia stomatologiczne z amalgamatu zawierającego rtęć. Badacze zajmujący się autyzmem uwzględniają wiele czynników środowiskowych, w tym domowe środki czystości, przeprowadzane leczenie, dietę, stosowane suplementy diety i przebyte infekcje. Inne przeprowadzone ostatnio badania przyniosły mocne dowody na to, że rozwój autyzmu ma wiele przyczyn genetycznych.

„Dotychczasowe wyniki sugerują, że dopóki nie uwzględnimy zarówno podatności genetycznej, jak i czynników środowiskowych, nie uzyskamy pełnego obrazu choroby” – powiedziała Hertz-Picciotto. „Jednak tylko w nielicznych badaniach stosuje się takie wszechstronne podejście do problemu” – dodała. [DTI](#)

Red. Daniel Zimmermann, DTI

AD

ALL YOU NEED FOR SUCCESSFUL IMPLANTOLOGY

STEIGMANN
implantologie institute

- Founded in 2006, the Steigmann Institute is a private dental clinic and advanced dental training institution, owned by **Marius Steigmann**, Dr. medic. stom. (IMF Neumarkt).
- The Institute holds courses and seminars for dental specialists, in particular, for implantologists and dental technicians from Germany and abroad.
- Ergonomically designed equipment, generous lecture and practice rooms enhance the mediation of theoretical and practical educational contents and facilitate the learning of ultra-modern surgical techniques.

www.implantologie-heidelberg.de

Institute for Dental Implantology
Bahnhofstr. 64
69151 NECKARGEMUEND
Phone: +49 (0) 6223 / 73819
Fax: +49 (0) 6223990815

Amerykanie oszczędzają na wizytach u dentysty

Chociaż w dziedzinie ekonomii pojawiają się pierwsze oznaki powolnego wychodzenia z regresu, wielu konsumentów w USA nadal zmaga się z problemami finansowymi. Niektóre z nich mogą wywierać wpływ na stan zdrowia.

Badanie przeprowadzone przez stowarzyszenie American Optometric Association (AOA) wykazało, że 36% Amerykanów ograniczyło liczbę wizyt u lekarzy ze względu na recesję. Kiedy spytano ankietowanych, do jakich lekarzy chodzą rzadziej, większość wskazała lekarzy dentystów (63%). Na kolejnych miejscach znaleźli się lekarze podstawowej opieki zdrowotnej (59%) i okuliści (52%).

Tylko 8% spośród badanych nie stwierdza ograniczenia częstości korzystania z opieki medycznej.

Coroczne badanie American Eye-Q prowadzone obecnie przez AOA po raz czwarty wykazało, że konsumenci bardziej martwią się możliwością utraty wzroku (43%) niż pamięci (32%) lub zdolności chodzenia (12%).

„Myśl o możliwości utraty wzroku jest dla ludzi czymś bardzo konkretnym. Być może dlatego oszczędzają raczej na wizytach u innych specjalistów” – powiedział członek Rady Naukowej Minnesota Optometric Association, dr Jill Hadler (Bright Eyes Vision Clinic, Otsego). „Wiemy, że wiele chorób oczu i problemów związanych z widzeniem nie daje początkowo zauważalnych oznak,

dlatego tak ważna jest wczesna diagnostyka i leczenie. Zachęcamy wszystkich do traktowania dbania o oczy i wzrok jako integralnej części ogólnej troski o stan zdrowia. Nie warto oszczędzać na żadnym aspekcie zdrowia!” – dodaje.

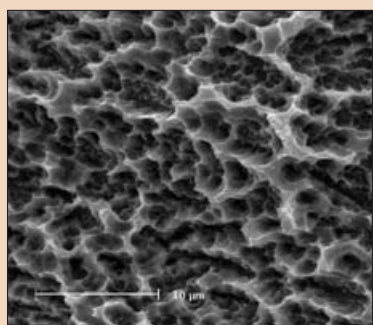
Kolejne coroczne badanie American Eye-Q zostało wstępnie zaplanowane i przeprowadzone

przy współpracy z firmą analityczną Penn, Schoen & Berland Associates (PSB). W okresie 21-24.05.2009 r. PSB przeprowadziła drogą internetową badanie ankietowe na grupie 1.000 Amerykanów powyżej 18. r.ż., co uznano za dostatecznie reprezentatywną grupę populacji USA. [DTI](#)

Red. Daniel Zimmermann, DTI

Straumann wprowadza nowy materiał

Lekarze dentyści w Europie mają już do dyspozycji Roxolid – stop implantologiczny firmy Straumann. Materiał ten po premierze w Ameryce Północnej został zaprezentowany podczas 18. Dorocznego Spotkania European Association for Osseointegration (EAO) w Monako.

Porowata powierzchnia implantu ze stopu Roxolid – obraz ze skaningowego mikroskopu elektronowego (DTI/Fot. dzięki uprzejmości Institut Straumann AG).

Zgodnie z wynikami najnowszych badań klinicznych, Roxolid łączy w sobie wysoką odporność na rozciąganie i zmęczenie z doskonałymi zdolnościami do osteointegracji. Ma on zwiększyć niezawodność leczenia, szczególnie w przypadku implantów o małej średnicy.

Roxolid został przebadany w ramach jednego z największych programów badawczych w dziedzinie implantologii dentystrycznej w ciągu ostatnich lat, obejmującego 60 ośrodków i ponad 300 pacjentów. Obecnie trwają 2 inne duże, wieloośrodkowe badania kliniczne.

Przedstawiciele firmy ogłosili, że wydłużono program badań klinicznych w celu włączenia do niego prób ukierunkowanych na potrzebę przeprowadzania augmentacji kości i ocenę zachowania stopu Roxolid w przednim odcinku jamy ustnej oraz w wąskich przestrzeniach. Ponadto poszerzono zakres badań przedklinicznych, aby ocenić przebieg gojenia i przeprowadzić bezpośrednie porównanie z innymi stopami na bazie tytanu.

Roxolid jest dostępny w postaci implantów o średnicy 3,3 mm na poziomie kości i tkanek miękkich. [DTI](#)

STATIM®

Sterylizacja w tempie TURBO!

Szybciej!

Zaledwie po 8 minutach końcówki i kątnice są gotowe do ponownego użycia. A to wszystko zgodnie ze wszystkimi normami.

STATIM® oszczędza energię

Skrócony proces sterylizacji stanowi doskonałe uzupełnienie Twoich autoklawów

SciCan

A HIGHER STANDARD

Informacje dodatkowe:
Logistyka medyczna Logmed
tel./fax +48 22 7442028
www.logmed.pl

lub odwiedź stronę internetową pod adresem:
www.scican.com

Marketing szeptany 2.0 – jak zdobyć nowych pacjentów, dbając o wizerunek w Internecie?

Lorne Lavine, USA

W stomatologii ani ogromne środki wydane na reklamę, ani wymyślny marketing nie przewyższają znaczenia marketingu szeptanego – opinii rozpowszechnianych przez zadowolonych pacjentów. Najważniejszym czynnikiem warunkującym powodzenie twojej praktyki jest to, co mówią o tobie twoi pacjenci.

Szukając i wybierając gabinet dentystyczny, pacjenci coraz częściej korzystają z zasobów Internetu. Świadomość tego faktu i wykorzystywanie odpowiednich narzędzi pomoże w znacznym stopniu

kształtować i utrzymać najważniejszy i najcenniejszy czynnik budujący twoją praktykę, tzn. doświadczenia i opinie twoich pacjentów, którzy będą dzielić się nimi z dziesiątkami potencjalnych klientów poszukujących nowego gabinetu stomatologicznego. To właśnie ty podejmujesz decyzję o tym, czy twój internetowy wizerunek będzie się opierał na słabej podstawie przypadkowych dyskusji, czy stanie się twoim najważniejszym atutem – narzędziem starannie zarządzanym i pielęgnowanym w celu uzyskania możliwie najlepszego zwrotu zainwestowanych środków.

Powszechnie wiadomo, że zadowolony konsument podzieli się swoimi dobrymi doświadczeniami z kilkoma osobami, ale klient niezadowolony postawi sobie za punkt honoru, aby dowiedziały się o tym rzesze ludzi. Ty i twój personel – jako osoby świadczące usługi – jesteście marką. Sprzedajecie swoje umiejętności, wiedzę, doświadczenie, specjalizację, osobowość, godziny przyjęć i lokalizację. Wasza egzystencja i życie zależą od waszego wizerunku i opinii innych.

Każdy z lekarzy dentystów pracuje nad tym, aby pacjenci mieli

dobrą opinię na temat ich pracy i aby dzięki temu polecali ich swoim znajomym i rodzinie. Najbardziej korzystna opinia pomnożona przez setki lub nawet tysiące potencjalnych pacjentów – w ten właśnie sposób ze świata marketingu szeptanego przechodzimy do wyrafinowanego nowego świata marketingu opartego na opiniach internautów – marketingu szeptanego 2.0.

W świecie rosnącej popularności opinii publikowanych w Internecie konsumenci chcą tam znaleźć relacje klientów różnych placówek: restauracji, klubów fitness, a także gabinetów stomatologii kosmetycznej. W erze powszechności dostępu do Internetu, nastąpiła prawdziwa eksplozja świata dóbr i usług. Pojawienie się relacji miejscowych użytkowników to powrót do sąsiedzkiej zażyłości, a także sąsiedzkiej wymiany opinii.

Możliwe, że już masz jakąś opinię w Internecie, chociaż możesz jeszcze nie zdawać sobie z tego sprawy. Konsumenci mogą opisywać i oceniać twój gabinet na różnych stronach i forach internetowych. Nie ma możliwości sprawdzenia, czy taki komentarz jest uzasadniony. Ci, którzy je piszą, mogli nigdy nie być w twoim gabinecie. Czy chcesz, czy nie – w ten sposób konsumenci kreują twoją internetową reputację – bez twojej wiedzy i zgody, poza jakąkolwiek twoją kontrolą. Dotychczas nie miałeś możliwości zarządzania tymi informacjami.

Zdobywanie nowych pacjentów

Prawdopodobnie wiesz, że największa i najpotężniejsza wyszukiwarka internetowa to Google. Obecnie 67% wszystkich zapytań internetowych zadawanych jest przy użyciu Google. Wyszukiwarka ta osiąga poziom 3,2 mld odwiedzin miesięcznie! Możesz zoptymalizować swoją witrynę internetową tak, aby jej adres był pokazywany na pierwszych miejscach listy wyników wyszukiwania, kiedy twoi potencjalni pacjenci będą szukać gabinetów stomatologicznych. Jeśli zdecydujesz się płacić za prezentację swojej oferty, możesz wybrać Google Adwords i płacić za każde „kliknięcie” ze strony Google do Twojej witryny. Im więcej zapłacisz za jedno wejście, tym wyżej twój gabinet będzie prezentowany w części linków sponsorowanych na stronie Google.

Wiele gabinetów stomatologicznych płaci za każde „kliknięcie” więcej niż 4 £ (ok. 19 PLN), co daje tysiące wydawane miesięcznie na Adwords. Jeden ze znanych mi gabinetów wydaje na ten cel co

miesiąc ponad 2.000 £ (ok. 9.500 PLN). Właściciele twierdzą, że ten wydatek „jest warty każdego pensa”. Ta metoda – jak każda reklama – ma swoje ograniczenia i nie chodzi tylko o cenę. Reklama to autopromocja firmy. Dzisiejszy wytrawny konsument potrafi to rozpoznać i odpowiednio przefiltrować prezentowane informacje.

Nawet wiodąca wyszukiwarka internetowa docenia ogromną siłę i znaczenie marketingu szeptanego. Firma Google poszerzyła ostatnio swoją ofertę, umożliwiając konsumentom wyszukiwanie i porównywanie za pośrednictwem Internetu oferty miejscowych usługodawców. Spróbuj znaleźć lekarza dentystę w swojej okolicy, wpisując w okienko wyszukiwania słowo „dentysta” i swój kod pocztowy (czasem zamiast kodu pocztowego lepiej wpisać nazwę miejscowości). Powyżej właściwych wyników wyszukiwania pojawi się lista kilku gabinetów stomatologicznych. Aby zobaczyć pełną listę, należy kliknąć hiperłącze „Więcej wyników w pobliżu adresu ...”.

Po rozwinięciu listy na prawo od każdego gabinetu znajduje się link do opinii na jego temat. To tam konsumenci mogą przeczytać to, co twoi pacjenci piszą na temat twojego gabinetu. Uruchamiając tę usługę, firma Google trafiła w sedno działania systemu poleceń: wspiera wymianę wrażeń pomiędzy konsumentami i wykorzystuje wiarygodność opinii pochodzących z tzw. pierwszej ręki. Jest to bezcenne – coś, czego nie można kupić za żadną sumę wydawaną na reklamę.

Buduj swoją reputację

W jaki sposób, jako lekarz dentysta, możesz wykorzystać to nowe narzędzie do budowania i kreowania swojej reputacji w Internecie? Przede wszystkim pamiętaj, że nie jest to kwestia jednorazowej prezentacji gabinetu, ale proces długotrwałego wypracowywania i podtrzymywania swojej renomy. Najlepszym sposobem na osiągnięcie i utrzymanie pozycji w pierwszych 10 z wyświetlanych gabinetów jest bycie jedną z pierwszych osób dbających o popularność profilu swojej praktyki, a następnie zapewnienie ciągłego napływu istotnych opinii i informacji dotyczących jakości gabinetu. Możesz to zrobić biernie lub czynnie.

Podejdźcie biernie: możesz mieć nadzieję, że pacjenci odwiedzający twój gabinet posiadają dostateczną wiedzę i motywację, aby założyć konto w serwisie Google,

AD

Heraeus

*Charisma®
OPAL*

Korzystni na pierwszy rzut oka

- Stworzona w oparciu o wieloletnie doświadczenia zastosowania kompozytu Charisma
- Kompaktowy system odcieni z 14 odcieniami dla każdej kombinacji
- Łatwe dopasowanie odcieni z zastosowaniem dwuwarstwowego kolornika, przygotowanego z oryginalnego kompozytu
- Efekt naturalnej fluorescencji i opalizacji, a także zoptymalizowana przejrzystość pozwalają na stworzenie naturalnie pięknych wypełnień kompozytowych

CHARISMA®

www.heraeus-kulzer.pl

Konieczność ratowania zębów istotą debaty na temat implantologii

Sierra Rendon, Dental Tribune Ameryka

Stowarzyszenie American Association of Endodontists (AAE) wyraziło poważne zaniepokojenie ostatnimi zapewnieniami organizacji American Academy of Implant Dentistry (AAID). Zdaniem grupy lekarzy endodontów pozycja lobby implantologicznego podtrzymuje mity dotyczące leczenia kanałowego zębów.

Z komunikatu prasowego opublikowanego przez AAID we wrześniu br. wynika, że implanty są lepszym rozwiązaniem niż leczenie kanałowe z wielu powodów, w tym także pod względem wyższego wskaźnika powodzenia i niższych kosztów. Lekarze endodonty

uważają, że twierdzenia te są nieprecyzyjne i mylące pacjentów.

„Wykazano, że wskaźnik powodzenia leczenia tymi dwoma metodami jest zbliżony” – powiedział dr Gerald N. Glickman, przewodniczący AAE. „Ponadto wiele badań dowodzi, że po 8 latach zachowanych zostaje ok. 95-97% zębów leczonych endodontycznie. W przypadku implantów, po podobnym czasie stwierdza się utrzymanie 85-90% wszczepów. AAID w swoim komunikacie prasowym zignorowało publikacje w czasopiśmie naukowych” – dodał Glickman. Zwrócił on także uwagę na twierdzenie, że chore zęby nie są

warte ratowania, co jego zdaniem nie służy ani pacjentom, ani lekarzom dentystom.

„Czy pacjent, który złamał rękę, liczy na to, że lekarz wszczepi mu zamiast niej sztuczną? Dlaczego ci sami pacjenci mają wierzyć, że to, czego potrzebują, to sztuczny ząb wszczepiony do kości, skoro istnieje możliwość uratowania własnego zęba?” – pyta przewodniczący AAE.

Dr Glickman podkreśla, że ratowanie zębów to nie „stomatologiczny heroizm”, ponieważ służy najlepszemu interesowi pacjentów, a lekarze endodonty z dumą się tym zajmują, zgodnie z wytycznymi American Dental Association, Principles of Ethics and Code of Professional Conduct.

Dodaje, że twierdzenia, iż leczenie kanałowe jest droższe, są

Przewodniczący AAE – Gerald N. Glickman (DTI/Fot.: Daniel Zimmermann).

bezpodstawne, ponieważ ostatnie badania wykazały, że własne zęby uratowane dzięki przeprowadzeniu leczenia kanałowego rzadko wymagają dalszego leczenia i zwykle udaje się je zachować na całe życie. Leczenie implantologiczne jest z kolei związane z częstszymi powikłaniami pozabiegowymi i dlatego prawdopodobnie oznacza ostatecznie większe obciążenie finansowe.

Gerald N. Glickman przyznaje, że w niektórych przypadkach nie ma możliwości uratowania zęba. Rozsądnym rozwiązaniem jest wtedy leczenie implantologiczne. Wspomina przy tym, że lekarze specjali-

zujący się w leczeniu kanałowym posiadają doskonałe kwalifikacje, aby we współpracy z ogólnie praktykującym lekarzem dentystą rozróżnić takie przypadki, a każdy dentysta jest ze względów etycznych zobowiązany do informowania pacjentów o wszystkich dostępnych możliwościach terapeutycznych. „W rzeczywistości całe to zamieszanie nie ma na celu wskazania, która z możliwości terapeutycznych jest lepsza, ale określenie, jakie postępowanie jest najlepsze dla danego pacjenta. A najlepszym postępowaniem zawsze jest takie, które ma na celu zachowanie własnych zębów” – powiedział. [DT](#)

←
odnaleźć tam twój profil i zamieścić opinię. To wymaga czasu i wysiłku ze strony pacjenta, a także ze strony pracowników gabinetu, którzy muszą informować i zachęcać swoich klientów do podjęcia takich kroków. Nawet jeśli członkowie twojego zespołu zaangażują się w uświadamianie pacjentom istnienia możliwości umieszczania swoich opinii w Internecie, możesz tylko mieć nadzieję, że po powrocie do codziennych domowych i zawodowych obowiązków pacjenci będą nadal o tym pamiętać. Doświadczenie wskazuje, że podejście bierne pozwoli ci uzyskać 1-2 opinie co kilka miesięcy.

Podejście czynne: obecnie jedyną możliwością zintegrowanego, aktywnego zarządzania własną reputacją w Internecie za pośrednictwem Google jest skorzystanie z oferty firmy internetowej, zajmującej się komunikacją z pacjentami. Firmy te podpisują zwykle ze spółką Google porozumienia, dzięki którym gabinety stomatologiczne zyskują możliwości prostej rozbudowy swojego profilu, m.in. dzięki opcji bezpośredniego przesyłania danych pochodzących z ich własnych systemów komunikacji.

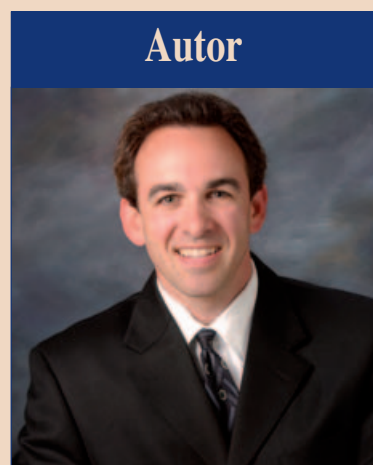
W przypadku korzystania np. z systemu Demandforce każdy pacjent otrzyma od ciebie po każdej wizycie e-mail z podziękowaniami. Pacjent ma możliwość wypełnienia anonimowej ankiety na temat wizyty, a także napisania dostępnej publicznie opinii. Możesz czytać opinie na temat swojego gabinetu i odpowiadać na nie albo poprosić o usunięcie opinii, jeżeli nie spełnia ona standardowych wymogów. Po 7 dniach dane są automatycznie przesyłane do Google w celu uzupełnienia twojego profilu.

Dzięki podejściu aktywnemu możesz zyskać dziesiątki opinii miesięcznie. Współpraca z wyspecjalizowanymi w tym zakresie firmami nie tylko zapewnia zarządzanie opiniami na temat twojego

gabinetu, np. w systemie Google, ale także umożliwia optymalizację twojego profilu poprzez zamieszczanie informacji dodatkowych takich, jak: specjalizacja, języki obce, współpraca z ubezpieczycielem i godziny pracy. Możesz także dodać do swojego profilu możliwość internetowej rejestracji wizyt. Nowa opcja dodawania opinii do systemu Google jest dostępna bez żadnych dodatkowych kosztów w ramach standardowej opłaty miesięcznej.

Niezależnie od tego, czy wybierzesz bierny, czy aktywny sposób budowania swojego internetowego wizerunku, zachęcam do kontroli, czy krążące opinie dobrze charakteryzują twój gabinet i w ten sposób mu służą. Twoja reputacja internetowa to twoja sprawa, a ci, którzy szybko to sobie uświadomią, wyprzedzą konkurencję.

Opinie internetowe – dobre i złe – pozostaną z nami. Satysfakcja pacjentów i wynikający z niej marketing szeptany stają się naszą codziennością. Co robisz, aby zadbać o swoją renomę w Internecie? Czy próbowałeś ostatnio wyszukać swój lub inny gabinet za pomocą Google? [DT](#)

Autor

Dr Lorne Lavine jest założycielem i prezesem Dental Technology Consultants – firmy, która próbuje odpowiadać na potrzeby technologiczne lekarzy dentystów. Można się z nim skontaktować, pisząc na adres: DrLavine@TheDigitalDentist.com.

UNIWERSALNY KOMPOZYT

SYNERGY® D6 FLOW Piękno jest proste

C07650 SYNERGY D6 FLOW, zestaw
4 strzykawki po 2,3 g A2/B2, A3/D3, WB,
Enamel Universal, igły do aplikacji 32 szt.

Poldent sp. z o.o.
Al. Jana Pawła II 80, lokal VI, 00-175 Warszawa
Tel: 022 351 7 650 do 655, Fax: 022 351 7 679
poldent@poldent.pl, www.poldent.pl

Poldent®

AD

AMADAR

Amadar Sp. z o.o.
Ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa

Tel. 022 826 43 81,
Fax. 022 826 91 52
www.amadar.pl
www.a-dec300.com

Przedstawiamy A-dec 300

A-dec 300™ to kolejna, obok A-dec 500, propozycja jednego z największych producentów sprzętu stomatologicznego na świecie. Unit A-dec 300™ stanowi system łączący najistotniejsze funkcje w jedno kompleksowe rozwiązanie. Nowoczesny wygląd unitu to harmonijne połączenie stylu i funkcjonalności. Jest to rozwiązanie ergonomiczne, które charakteryzuje technologia przyjazna użytkownikowi.

Wybierając unit linii 300 dentysta ma pewność, że będzie pracował na sprzęcie marki A-DEC uznanej przez dziesiątki tysięcy stomatologów na świecie za najbardziej niezawodną i ekonomiczną.

a healthy NEW choice for dentistry

Sprawdź dlaczego A-dec300 jest najlepszym wyborem dla Twojej praktyki.

Odwiedź salony wystawowe Amadar lub wejdź na stronę internetową: www.a-dec.pl, www.a-dec300.com.

a dec®

Diagnostyka i leczenie nadwrażliwości zębiny

David G. Gillam, Wielka Brytania

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie lekarzom denty stom aktualnego stanu wiedzy na temat nadwrażliwości zębiny – dokuczliwego problemu klinicznego, który jest przez wielu lekarzy lekceważony i często niediagnozowany w gabinetach dentystycznych.

Rozpoznanie i rozpoznanie różnicowe

Dane dostępne w piśmiennictwie wskazują, że istnieje liczna grupa osób, u których występuje podwyższone ryzyko wystąpienia problemów związanych z nadwrażliwością zębiny – są to np. osoby zbyt intensywnie szczotkujące zęby, pacjenci poddawani leczeniu periodontologicznemu, chorzy cierpiący na bulimie, pacjenci z kserostomią, osoby spożywające duże ilości kwaśnych pokarmów i/lub napojów, osoby w starszym wieku dotknięte recesjami dziąseł oraz pacjenci żujący tytoń.

Wywiad, badanie stomatologiczne i rozpoznanie

Jedną z podstawowych trudności, jakie napotyka lekarz denty sta w czasie kontaktu z pacjentem cierpiącym z powodu bólu zęba jest fakt istnienia wielu przyczyn, które mogą wywoływać takie same objawy kliniczne jak nadwrażliwość zębiny. Przed postawieniem właściwego rozpoznania nadwrażliwości należy zatem wykluczyć inne możliwe problemy. Ważna jest także świadomość, że pacjenci cierpiący z powodu różnego rodzaju zaburzeń w obrębie jamy ustnej i twarzy, objawiających się bólem

(DTU/Fot.: Tjerrie Smit)

nacza, że nie może być leczenia bez diagnozy.

Anglojęzyczni lekarze dentyści z pewnością pamiętają z czasów studiów różnego rodzaju akronimy, jak np. „LOCATE” czy „SOCRATES”, które mają im pomagać w zebraniu dostatecznych informacji na temat charakteru, lokalizacji, początku, czasu trwania, częstości nawrotów i stopnia nasilenia problemu, z jakim pacjent zgłasza się do gabinetu. Więcej informacji ułatwiających postawienie właściwego rozwiązania mogą przynieść dodatkowe pytania, dotyczące czynników nasilających lub łagodzących dolegliwości, a także poproszenie pacjenta o opisanie odczuwanego przez niego bólu (przydatne może być tutaj wykorzystanie deskryptorów słownych, np. zawartych w kwestionariuszu bólu McGill). Dobrą formą pytania o stopień

obnażonej zębiny. Może to wywołać u pacjenta reakcję bólową, chociaż generalnie uznaje się, że w przypadku nadwrażliwości zębiny bardziej prawdopodobne jest wywołanie takiej reakcji poprzez dmuchnięcie zimnym powiet-

rzem z dmuchawki stomatologicznej. Praktycznym sposobem, który lekarz denty sta może wykorzystać w procesie diagnostycznym jest naniesienie na daną powierzchnię lakieru (np. Duraphat) i ponowne przeprowadzenie testu z zimnym strumieniem powietrza. Jeśli reakcja pacjenta wskazuje na złagodzenie dyskomfortu, może to sugerować, że przyczyną problemu jest nadwrażliwość zębiny. Nie zwalnia to jednak lekarza z obowiązku zidentyfikowania i usunięcia w ramach postępowania terapeutycznego wszelkich czynników etiologicznych lub sprzyjających powstaniu choroby.

Należy podkreślić, że postawienie diagnozy może nie być łatwe, ponieważ podobne objawy daje wiele różnych chorób. Należą do nich m.in. pęknięcie zęba, próchnica, odwracalne lub nieodwracalne zapalenie miazgi, złamanie zęba albo wypełnie-

(związana z leczeniem odtworczym, periodontologicznym lub wybielaniem) oraz atypowy ból twarzy. Te problemy także mogą wymagać dłuższego badania klinicznego (np. badania żywotności przy pomocy urządzeń specjalnych, chlorku etylu, zimna, opukiwania i zdjęć rtg). Sposobem przydatnym w zdiagnozowaniu zespołu pękniętego zęba jest zastosowanie diagnostycznego miejscowego znieczulenia nasiękowego albo znieczulenia przewodowego nerwu żębodołowego dolnego lub użycie techniki śledzenia zęba. Znaczenie definicji podanej przez Addy i wsp., wynikającej jednoznacznie z dokumentu kanadyjskiego konsensusu wiąże się z faktem, że zawiera ona bardzo przydatny kliniczny opis nadwrażliwości zębiny i podkreśla potrzebę wykluczenia innych postaci bólu lub nadwrażliwości zębów.

AD

„Przed ostatecznym rozpoznaniem nadwrażliwości zębiny należy wykluczyć inne możliwe problemy”

lub nadwrażliwością zębów, mogą odczuwać różne dolegliwości fizyczne i psychiczne, często wpływające negatywnie na jakość życia. Mogą oni odczuwać desperację, bezradność i frustrację z tego powodu, że nie mogą zaufać lekarzowi dentyście w zakresie rozwiązania ich problemów. To z kolei może utrudniać skuteczne zebranie wywiadu na temat choroby. Dla postawienia właściwej diagnozy lekarz musi w pełni wykorzystać wszystkie swoje umiejętności, co pozwoli na stworzenie odpowiedniego planu leczenia. Wymaga to czasu, którego zawsze jest za mało w gabinecie pełnym zapisanych pacjentów, w którym lekarz chce uzyskać od pacjenta niezbędne informacje i musi być dobrym słuchaczem, wykazywać empatię i cierpliwość. Jednocześnie trzeba pamiętać, że nie należy podejmować żadnych nieodwracalnych procedur terapeutycznych dopóki nie zostanie postawione rozpoznanie ostateczne, a to oz-

nasilenia bólu jest jego oznaczenie przez pacjenta w skali od 0 do 10 (od braku bólu po bardzo silny ból) na wizualnej skali analogowej lub po prostu wyrażenie go liczbą z zakresu od 0 do 10. Lekarz denty sta powinien pamiętać o systematycznym przeprowadzaniu tego etapu badania. Po zakończeniu badania podmiotowego należy przeprowadzić badanie przedmiotowe w celu zdiagnozowania aktualnych problemów, jakie mogą występować u pacjenta. Obejmuje ono dokładne i systematyczne badanie zewnętrzne i wewnętrzne tkanek miękkich (w tym badanie palpacyjne). W zależności od sytuacji klinicznej można wykorzystywać różne metody dodatkowe, np. zdjęcia rtg lub testy żywotności, które mogą potwierdzić rozpoznanie kliniczne postawione na podstawie szczegółowego wywiadu. Delikatnie przesuwając zgłębnikiem po powierzchni policzkowej lub wargowej zębów, można zidentyfikować zlokalizowane obszary

NIEZAWODNA OCHRONA W GABINECIE I PRACOWNI PROTETYCZNEJ

Skuteczność w codziennych zadaniach wraz z Systemem Higieny Durr:

- Dezynfekcja, czyszczenie i pielęgnacja zgodnie z planem – 4 kolory dla 4 obszarów stosowania
- Sprawdzona skuteczność przeciw bakteriom, prątkom, wirusom, grzybom
- Produkty wydajne, łatwe w stosowaniu o przyjemnym zapachu
- Nadzwyczajna delikatność dla skóry i wysoka kompatybilność materiałowa

System Higieny Durr – po prostu logiczne, po prostu pewne.

Bartosz Sywula
Tel +48 58 522 99 48
Fax +48 58 522 97 09
info@duerr.pl
Więcej pod adresem www.duerr.pl

Agnieszka Gołębiowska
Tel +48 604 108 139
golebiowska.a@duerr.de

DÜRR DENTAL